

Na začátku měsíce května se náš zrak zvláštním způsobem obrací k Ježíšově matce Panně Marii.

Ti z vás, kdo prožívali s farností pouť do Svaté země – osobně nebo prostřednictvím deníčku na farních stránkách – si mohou vybavit zastavení v Bazilice Na-

vštívení v Nazaretě. Ve spodní části se nachází malý domek, kam byl poslán anděl Gabriel. Chvilku, kdy jsem se mohl zastavit, a spočinout v tichu chrá-

mu mi opět připomněla, že velké věci v životě se většinou nestávají v hluku a záplavě množství věcí a slov, ale lidsky zdánlivě na okraji větší pozornosti.

Můžeme také po právu obdivovat apoštoly a první učedníky hlásající radostnou zvěst o Kristově vítězství nad smrtí. Čteme-li

pozorně v textech Písma svatého, vidíme před sebou schovávající se ustrašené apoštoly, nevěřící hledící na svědky zmrtvýchvstátého. Přesto však teprve dar Ducha skutečně uschopňuje k neohroženému svědectví, proměňující srdce v touhu po Bohu.

I my potřebujeme zažít tuto proměnu, která ve společenství učedníků spolu s Marií očekává slíbený dar Ducha ve velikonočním večeru dle. Ona se stává

tichým průvodcem Ježíšových učedníků na cestě proměny, průvodkyní na cestě hledání a následování. Není to naše dovednost, ale schopnost nechávat se a obdarovávat pro druhé, která i dnes přivádí druhé k živému Kristu.

To nám všem ze srdce přeji.

P. Jenda

DENÍK POUTNÍKA DO SVATÉ ZEMĚ OD PONDĚLÍ 9. DO ÚTERÝ 17. DUBNA 2018

• • •

Věnováno našim dobrodincům, kteří nám umožnili jet do Svaté země a těm, kteří nemohli putovat s námi a provázeli nás svými modlitbami.

Pondělí 9. dubna 2018

Scházíme se s poutníky z naší farnosti a okolí před kostelem sv. Václava v Sušici. V 15.00 začínáme naši pouť do Svaté země mší svatou. Celebrují farář P. Marek Donnerstag, kaplan P. Jan Kulhánek a bratr kapucín P. Jan Hladík. Všichni tři putují s námi. P. Marek má kázání o tom, že jsou 4 evangelia, která máme zapsána v Bibli. Ale ještě je 5. evangelium a tím je Svatá země - ta místa, kde se narodil, žil, zemřel na kříži a vstal z mrtvých náš Pán Ježíš Kristus. V dalších dnech tedy budeme číst toto 5. evangelium.

V 16.00 odjíždíme zájezdovým autobusem do Mrákova, kde nastupuje mrákovský farář, starosta a mrákovští farníci, v Domažlicích pak farář a farníci odtamtud. Potom už všichni společně jedeme do Prahy na letiště Václava Havla.

Ve 20.15 vystupujeme z autobusu v Praze na letišti. V hale u informací nás již čeká majitelka CK Palomino paní Irena Hendrychová, která poleť s námi. Spořádaně vytvoříme frontu u přepážky na odbavování kufrů, která se otvírá až ve 21.45. Naše kufrы smí mít maximálně 15 kg, někteří z nás si je ještě vážíme. Letištní pracovník, který přijímá naše velká zavazadla, mně a manželce nabídne, zda nechceme sedět v letadle na sedadlech, kde je více místa na nohy. S tím ochotně až nadšeně souhlasíme. Následně pak procházíme po jednom kontrolou,

kde je nám načten pas a náš obličej a vcházíme do tranzitní části plné obchodů. Usedáme na lavičky a čekáme do 23.00, kdy začíná osobní kontrola a kontrola příručních zavazadel. Některé z našich poutníků ještě pracovníci letištní kontroly prohmatávají, zda něco nemají u sebe, a berou jim šněry z rukou, bot a opasku. Zase čekáme, ale přes sklo už vidíme naše letadlo Boeing 737, které přitáhli k odletovému terminálu a právě do něj tankují palivo a nakládají naše kufrы. Odlet má být v 23.45.

Do letadla nás začnou pouštět po poslední kontrole pasu a letenky něco před půlnocí. Jdeme „rukávem“ a já prvně v životě vstupuji do letadla. Dotýkám se pláště letadla vedle otevřených vstupních dveří - Pánu Bohu poručeno. Máme s manželkou řadu 16, sedadla A, B. Naše místa jsou vprostřed letadla v místě křidel. Je zde opravdu více místa na nohy. Ale po dosednutí nás letuška mile upozorní, že moje místo je vedle nouzového východu z letadla a vysvětlí, jak mám zatáhnout za „záchrannou páku“, pokud bude kapitánem letadla vydán pokyn k evakuaci. Všichni jsme seznámeni s použitím pásů, kyslíkových masek a plovacích vest - myslím, že teď už se opravdu „není čeho bát“.

Úterý 10. dubna 2018 - 1. den ve Svaté zemi

V 00.15 naše letadlo se všemi poutníky na palubě s půlhodinovým zpožděním startuje. Musím uznat, že rozjezd na vzlet má docela slušný tah. Tíše se modlím Anděle Boží a Pod ochranu tvou. Z temnělé kabiny

letadla vidíme pod sebou světla Prahy. Je to krásné. Postupně usínáme.

Ve 4.00 našeho - 5.00 místního času přistáváme na Ben Gurierově mezinárodním letišti v Tel Avivu. Vystupujeme po schůdcích z letadla na letištní plochu. Myslím na to, jak někteří poutníci libají zem - Svatou zem. U nás je tomu ale opačně! Venku přší! Dříve, než se naše nohy dotknou Svaté země, dotýká se nás ona deštěm z nebe a mně bleskne hlavou verš z mého zamilovaného čtení z velikonoční vigilie od proroka Izaiáše: „*Jako déšť a sníh padá z nebe a nevrací se tam, ale svažuje zemi a působí, že může rodit a rašit, ona pak obdaňuje semenem rozsévače a chlebem toho, kdo jí, tak se stane s mým slovem, které vyšlo z mých úst: nevrátí se ke mně bez účinku, ...*“ (Iz 55,10-11) Hospodin před námi otvírá 5. evangelium.

Na letišti se setkáváme s naším průvodcem slovenským knězem Markem Hutárem, který sem do Izraele již řadu let jezdí provádět poutníky. Autobusem, který nás bude po celou dobu pobytu vozit, jedeme do Betléma. Tam nás na okraji města překvapí vysoká betonová zeď hlídaná izraelskými vojáky, skrz kterou budeme po kontrole každý den projíždět. Odděluje židovské území Izraele od palestinského. Budeme ubytováni v hotelu Sancta Maria, kde nás čeká více než bohatá snídaně v podobě švédských stolů.

Od hotelu jedeme autobusem na prohlídku Betléma, který je, jak zjišťujeme, celý „z kopce do kopce“. Průvodce nám - a tak tomu bude všude - vždy předem dá odborný výklad o historii místa i o tom, co uvidíme

uvnitř. Čteme úryvky z Písma, které souvisí s tím kterým místem.

V 8.30 stojíme před Bazilikou Božího narození. Právě znějí zvony. V původně velké bráně, kterou křesťané ve středověku zazdili, aby dovnitř nemohli vjíždět osmanští nájezdníci na koních, je dnes jen malý otvor, tzv. Dveře pokory. Vstupujeme dovnitř a každý z nás se rád s pokorou sklání - vždyť zde se narodil Kristus Pán. V bazilice, která je pravoslavná, právě probíhá velmi dlouhá bohoslužba. Jdeme tedy do křížové chodby přilehlého kláštera františkánů, kde na rajském dvoře stojí socha sv. Jeronýma, který zde překládal Bibli z původních jazyků do latiny (Vulgáta). Ze sousedního katolického kostela sv. Kateřiny sestupujeme po schodech do soustavy menších jeskyní. Je zde např. Jeskyně betlémských neviňátek nebo jeskyně, kde spal sv. Josef a kde připravoval Marii a sobě jídlo. Soustava jeskyní vede chodbou až k jeskyni Narození, od které ji oddělují silné zamčené dveře. Tudy smějí dvakrát denně procházet bratři františkáni, aby nedaleko místa Ježíšova narození slavili mši svatou.

My slavíme mši sv. - první ve Svaté zemi - v klášterní kapli sv. Heleny. Hlavním celebrantem je bratr kapucín Jan.

Texty jsou vánoční. V promluvě bratr Jan říká, že na tomto místě máme být „naměkko“ a sám je viditelně dojat. Nakonec zpíváme Narodil se Kristus Pán. A vůbec není důležité, že nejsme přímo v jeskyni Narození, vždyť všude tady jsme místu narození Pána Ježíše tak blízko!

V 10.00 se vracíme do Baziliky narození a zařazujeme se do fronty vedoucí k jeskyni Narození. Pravoslavní

mniši nebo j a k á s i chrámová pořádková služba p o u š t ě j í stále něko-ho bokem před nás. Je zde slyšet směsice jazyků, často i ruština. Naše z b o ž n é ženy se začnou modlit

radostný růženec. Než se ho pomodlíme, pohneme se tak o metr. Po dvou a půl hodinovém čekání nakonec sestupujeme do jeskyně. Poklekáme a pod oltářem se dotýkáme stříbrné 14cípé hvězdy označující místo Ježíšova narození, v jejímž kruhovém středu je vidět původní skála jeskyně. Vše ostatní je obloženo mramorem, zakryto červenými látkami se zlatým zdobením. Kolem dokola je také množství krásných olejových lamp, v nichž hoří světla.

Dalším místem, které dnes v Betlémě navštěvujeme, je Mléčná jeskyně. Jdeme tam pěšky. Je zataženo,

chladno a přeprchá. Kostel, který stojí nad Mléčnou jeskyní, připomíná událost, kdy Panna Maria musela při útěku před Herodem z Betléma do Egypta nakojit Ježíška a kapka mléka, která ukápla na zem, zbělela celou jeskyní. Dodnes sem přicházejí křesťanské, ale i muslimské ženy, aby zde prosily za své děti. Proto i nápisy na průčelí kostela je v latině a arabštině.

Posledním místem našeho putování Betlémem je Pole pastýřů. Zde podle tradice pastýři hlídali svá stáda, když jim anděl oznámil: „Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově.“ (Lk 2,11)

Moderní kostel postavený na tomto místě nemá žádná okna. Jen v jeho kopuli je množství kulatých otvorů evokujících noc ozářenou hvězdnou oblohou. Všude kolem kostela se rozkládá nádherná zahrada plná květin, palem, kvetoucích keřů a kaktusů. Ke každé rostlině je zavedena hadice s kapkovým zavlažováním, jinak by vše uschlo.

Kousek od Pole pastýřů, kde zůstal zaparkovaný náš autobus, je obchod s náboženskými předměty a suvenýry. Náš slovenský průvodce říká, že nám vždy řeknou, kde jsou křesťanští obchodníci a kde je dobré

nakupovat, abychom ve Svaté zemi podporovali ty své (Židé a muslimové zase podporují ty svoje, to se nemusíme bát). Dáváme tedy na jeho radu. Paní Hendrychová říká, že nám zde dají dokonce na všechno 20% slevu. Výběr je zde opravdu tak veliký, že ani nevíme, co dřív vybrat. Nakupujeme se ženou malé křížky z olivového dřeva pro děti, které máme na náboženství, objevili jsme i myrhu a olej z nardu. Ještě několik pohlednic, kus po dolaru. Křesťanský palestinský obchodník nám to na kalkulačce u pultu spočítal tak záhadně a rychle, že jsme vůbec netušili, zda nám dal slevu či přírážku (na hotelu pak měli 5 pohledů za dolar).

Autobus nás odváží do hotelu, kde nás čeká večeře stejně vynikající jako snídaně. Jsme unavení, ale vděční Pánu Bohu za vše.

Sředa 11. dubna 2018 - 2. den ve Svaté zemi

Dnes jedeme do Jeruzaléma! Autobus nás přiváží na parkoviště pod jeruzalémskými hradbami. Jsou mohutné a my pomalu kráčíme vzhůru k Jafské bráně, kterou vcházíme do Starého Města. Teprve teď chápou, proč se v Bibli hovoří o tom, že se jde vzhůru do Jeruzaléma. Procházíme Arménskou čtvrtí a Sionskou branou, která má z obranných důvodů tvar písmene L, vycházíme opět jakoby ven z města. Staré historické město Jeruzalém je vystavěno na jakési mírně zvlněné náhorní plošině velikosti přibližně 1 x 1 km, vystupující více jak 150 m z údolí kolem něj. V současné době je rozděleno na 4 části: muslimskou, křesťanskou, židovskou a arménskou.

První místo, které dnes navštívíme, je kostel Zesnutí Panny Marie, v jehož spodní části uprostřed leží socha zesnulé Panny Marie. Modlíme se zde.

Hora Sion, na které se nyní nacházíme, je vlastně nejvyšším místem celého Jeruzaléma. Z vyhlídky na střeše stavby, ve které se na Sionu nachází Večeřadlo i hrob krále Davida, vidíme Chrámovou horu v Jeruzalémě, která je skutečně níže, a za ní pak z údolí se zdvihající Olivovou horu.

Vcházíme do horní místnosti - Večeřadla. Fotím a pak se v rohu místnosti modlím desátek růžence: Ježíš, který ustanovil eucharistii. I když vzhled místnosti Večeřadla je z doby křížáků, zde Ježíš slavil s apoštoly Poslední večeři, myl jim nohy, ustanovil eucharistii, svátost kněžství. Zde se po svém zmrtvýchvstání opět ukázal svým učedníkům a seděl s nimi u stolu. Zde se ho mohli dotknout a přesvědčit se, že je to on a že je skutečně živý!

V přízemí budovy je synagoga, kde je v hrobce přikryté barevným sametovým sukem hrob krále Davida. Je to posvátné místo pro židy, křesťany, ale i muslimy, kteří Davida pokládají za proroka. Musíme se rozdělit na muže a ženy, protože každým je vyhrazena samostatná část v synagoze. Muži si musí dát pokrývku na hlavu, stačí klobouk, čepice nebo kapuca. Zajímavé bylo chvíli pozorovat židy v synagoze, kteří seděli na židlích či v lavicích, a četli z knih a velice živě spolu ve dvojicích diskutovali. Venku vidíme nastupující četu izraelských vojáků a vojaček, kteří se společně fotí.

V 10.40 vyrážíme od Večeřadla k bazilice Božího hrobu. Až o hodně později si uvědomuji, že stejnou cestou šli (vlastně běželi) v onu velikonoční neděli ráno Petr s Janem k Ježíšovu hrobu, když se chtěli na vlastní oči přesvědčit o tom, co jim řekla Marie Magdalena. Proplétáme se uličkami Starého Města a průvodce nás varuje, abychom se neztratili, zvláště při průchodu tržištěm, jinak budeme ztraceni, což mu ochotně věříme.

V 11.00 stojíme před Bazilikou Božího hrobu. Je to obrovská členitá stavba, která v sobě ukrývá jak Ježíšův hrob, tak místo jeho ukřižování. Nejstarší část baziliky nechal postavit císař Konstantin Veliký, který dal v roce 313 křesťanům v římské říši svobodu. Je zde i místo, kde císařovna sv. Helena našla zbytky Ježíšova kříže. Je zajímavé, že k identifikaci těchto míst, podobně jako i jinde ve Svaté zemi, paradoxně přispělo to, že římscí císařové, aby znemožnili křesťanům uctívat Ježíše Krista na těchto svatých místech, schválně na nich stavěli chrámy pohanským bohům. Zde byl například císařem Hadriánem ve 2. století postaven chrám zasvěcený Venuši.

Vcházíme dovnitř: šero, hluk, plno lidí a vůně vonných svící a myrrových a nardových olejů. Procházíme kolem Kamene pomazání a ocitáme se v nejstarší části chrámu - Rotundě, kde uprostřed stojí kaple, která v sobě ukrývá Ježíšův hrob. Zdá se, že fronta pro vstup do Ježíšova hrobu není tak velká a tak se do ní stavíme. Rotunda nemá žádná okna, jen kruhový otvor uprostřed kopule nad námi sem dopadá proud svět-

la. Přítmí, do kterého jsme sem vešli, přestože je venku jasný den, se povolna mění, rozjasňuje. Nevím, zda to byl záměr stavitelů chrámu nebo jen náš dojem, ale zažíváme opticky to, co Marie Magdalena a další ženy, když „První den po sobotě, když byla ještě tma, šla Marie Magdalská ke hrobu a spatřila, že kámen je od hrobu odvalen.“ (J 20, 1)

Fronta, která se zprvu nezdála

tak velká, se skoro nehýbe. Tlačí se na nás poutníci ze všech světových stran, někteří se i urputně snaží předbíhat. Ani modlit se pořádně nedá. P. Marek a bratr kapucín Jan, kteří již v Ježíšově hrobu byli při své dřívější návštěvě Izraele, s námi nečekají. S humorem říkáme, že oni už ví, že tam v hrobu Pán Ježíš není, ale my se o tom chceme přesvědčit na vlastní oči.

Ve 13.00, po dvou hodinách

čekání stojíme před vchodem do Ježíšova hrobu. Pravoslavný mnich či chrámová stráž nás po čtveřicích vpouští dovnitř. Jdeme Anička a Pavel Blažkovi, moje žena Šárka a já. Procházíme Kaplí anděla - jakousi předsíní hrobu, kde je uprostřed část z odvaleného náhrobního kamene, na kterém při Ježíšově zmrtvýchvstání usedl anděl. Musíme se sehnout, abychom vešli nízkým průchodem, a vstupujeme do vlastního Ježíšova hrobu. Je poměrně malý a úzký. Vše je zde vyzdobeno a obloženo mramorem. Jen v rohu na stěně je pod sklem vidět kus původní skály hrobu. Všude svítí množství krásných olejových lamp. Všichni čtyři poklekáme vedle sebe (akorát se sem vejdem) a pokládáme ruce na lavici přikrytou mramorovou deskou, kde spočívalo tělo našeho Pána Ježíše Krista od pátečního podvečera do nedělního rána. Z tohoto místa vstal Ježíš z mrtvých. V tichosti se modlíme. Mnich, který u vchodu do hrobu hlídá čas a tak po půl minutě klepe klepadlem na dveře, aby se vyšlo ven, asi někam odešel, protože doba, po kterou zde můžeme být, se nám zdá poměrně dlouhá. Jsme za to rádi. Je to jeden z nejsilnějších okamžiků ve Svaté zemi. Teď už jsme se i my přesvědčili: Ježíš zde není. A věříme a vyznáváme, že byl třetího dne vzkříšen z mrtvých, jak nám dosvědčují v evangeliích ti, kdo zde u Ježíšova hrobu byli dávno před námi jako první.

V chrámu Božího hrobu ještě s naším průvodcem sestupujeme do kaple sv. Heleny, kde byl nalezen Kristův kříž, cestou zpět k východu kostela vcházíme do Adamovy kaple. Zde vidíme puklou skálu od zemětřesení,

kteří nastalo při Ježíšově ukřižování. Tudy měla stékat krev z Ježíšova kříže na lebku Adama, jež zde měl být podle tradice pohřben. Symbolicky je tak velice názorně vyjádřeno, že Ježíšova oběť na kříži smývá všechny hříchy celého světa.

Jako bonus dnešního programu nás průvodce opět vede uličkami Starého Města až k budově vaticánského konzulátu. Celá budova je krásná a velká, kolem jsou záhony kvetoucích růží. Zde je umístěno i malé muzeum Turínského plátna. V něm je zdokumentována historie i výzkum Plátna, jsou tu k vidění repliky hřebů, trnové koruny i bičů, jimiž byl Ježíš mučen. Uprostřed poslední místnosti expozice se pak nachází socha Ježíšova těla sňatého z kříže, přikrytá plátnem. To průvodce na konec prohlídky odkrývá.

Poslední, co dnes v Jeruzalémě navštívujeme, je kostel sv. Petra v Gallikantu. Ten stojí na místě domu velekněze Kaifáše, kam přivedli po zatčení z Getsemanské zahrady Ježíše. Zde byl Ježíš vyslýchán a bit, zde ho na nádvoří Petr zapřel. Kostel má dvě patra. Spodní je zčásti ve skále, ve které je zapuštěna i moderní zpovědnice. Asi to musí být síla zpovídat se zde - „tu se Petr rozpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: ‚Dříve, než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš.‘ Vyšel ven a hořce se rozplakal.“ (Mt 26,75) Někteří sestupujeme až do podzemí, kde jsou ve skále hluboké prostory, které sloužily za sýpky ale i za vězení. Zde byl ze Zeleného čtvrtku na Velký pátek vězněn i Kristus.

Kousek od kostela je krásná vyhlídka na Olivovou horu i Skalní dóm - muslimskou mešitu s typicky zlatou kopulí, která dnes stojí na Chrámové hoře v Jeruzalémě. Hned pod vyhlídkou je jakési nepřilíš upravené hospodářství, kde polehává několik psů. Hluboko pod námi v Hinonském údolí žene pastýř stádo ovcí. Právě ve chvíli, kdy se musíme začít vracet k autobusu, zakokrhá několikrát kohout...

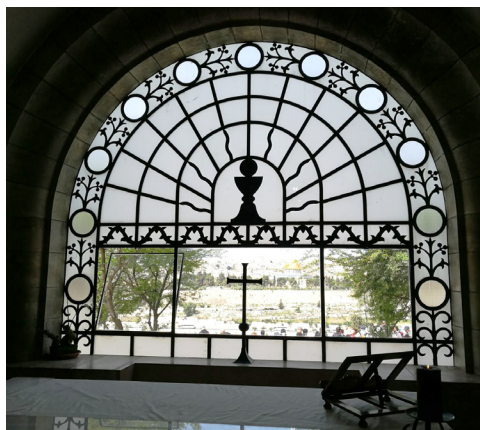
Mši svatou dnes máme ve společenské místnosti našeho hotelu, protože jinde nebyla příležitost.

Čtvrtek 12. dubna 2018 - 3. den ve Svaté zemi

Průvodce nám řekl, že dnes naposledy navštívíme Svaté město Jeruzalém (v dalších dnech budeme již jen projíždět po jeho okraji) a půjdeme po Ježíšově křížové cestě. Dávám si proto všechny křížky, které jsme nakoupili pro děti z náboženství a blíz-

ké, do batohu a ponesu je po křížové cestě.

Autobus nás vyvází na východní úbočí Olivové hory. Modlíme se Davidovu poutní píseň, kterou se modlili poutníci putující do Jeruzalémského chrámu: „Zaradoval jsem se, když mi řekl: Půjdeme do Hospodinova domu! A naše nohy již stojí ve tvých branách, Jeruzaléme. Jeruzalém je

zbudován jako město semknuté v jediný celek. Tam nahoru vystupují kmeny, Hospodinovy to kmeny, Izraeli na svědectví, vzdát Hospodinovu jménu chválu. Tam jsou postaveny soudné stolce, stolce Davidova domu. Vyprošujte Jeruzalému pokoj: Kéž v klidu žijí ti, kdo tě milují! Kéž je na tvých valech pokoj, kéž se tvé paláce těší klidu! Pro své bratry, pro své druhy vyhlásují: ‚Budíž v tobě pokoj!‘ Pro dům Hospodina, našeho Boha, usilují o tvé dobro.“ (Žalm 122)

Vystupujeme v Betanii. Krátce si prohlédneme kostel a v 8.00 vedle v kapli františkánského kláštera slavíme mši svatou. Po mši sv. vycházíme ven. Všude okolo kostela to krásně kvete, obzvlášť olivovníky.

Na nádvoří je socha Ježíše jedoucího na oslíku a doprovázeného zástupy, které mu na zem kladly své pláště a palmové ratolesti a volali „Hosana“. Uvědomujeme si, že právě odsud jel Ježíš na Velikonoce do Jeruzaléma, kde za nás zemřel a vstal z mrtvých. Dnes smíme kráčet po stejné cestě v jeho stopách.

Autobus nás popoveze ke kostelu Pater Noster, nebo také Eleonora, což byla francouzská princezna, která zde na troskách původního kostela z Konstantinovy doby nechala v 19. století postavit dnešní chrám a klášter.

Vcházíme do prostor zahrady u kláštera a kostela Pater Noster. Všude na stěnách jsou leštěné dlaždice, na kterých je napsaný text modlitby Otče náš ve více jak 60 jazycích. Samozřejmě že hledáme ten v češtině a nacházíme ho v rohu křížové chodby kláštera. Pod klášterem je i jeskyně, kde Ježíš pobýval se svými učedníky a učil je tuto modlitbu.

V 10.00 slyšíme houkat sirény. Až později se dovídáme, že si dnes Židé připomínají Jom ha-šoa (oběti holocaustu).

Scházíme dolů po cestě od Pater Noster Olivovou horou a je to docela sešup. Musíme dávat pozor, aby nám na vápencové dlažbě neuklouzly nohy. Přes údolí Cedron se otvírají krásné výhledy na Jeruzalém. Kolem cesty je spousta židovských hrobů. Židovská tradice uvádí, že právě tudy z Olivové hory vejde do města Jeruzaléma Mesiáš a ty, kteří zde budou pohřbeni, vzkříší jako první. Vždycky jsem si představoval Olivovou horu nad Jeruzalémem jako Andělíček

nad Sušicí. Nyní vidím, že je daleko větší a vyšší. Spíše tak něco mezi Andělíčkem a Svatoborem.

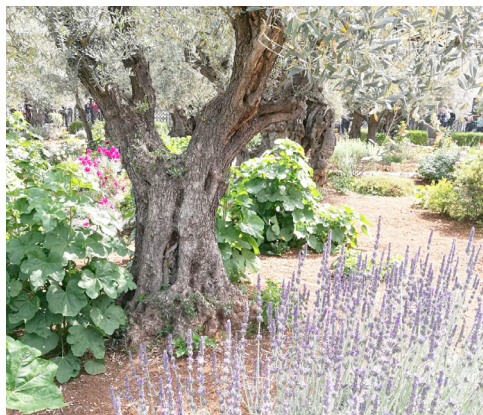
Docházíme až ke kostelu Dominus Flevit - Pán zaplakal. Je zde plno olivovníků a kvetoucích vlčích máků.

Odtud hleděl na město Ježíš, když jel na Velikonoce na oslíku: „Když už byl blízko a uzel město, dal se nad ním do pláče ...“ (Lk 19,41) Je zde opravdu nádherný pohled na celý Jeruzalém: máme před sebou Chrámovou horu, před ní Zlatou bránu, kudy má podle židovské tradice vejít do města Mesiáš a kudy asi vjel Ježíš na oslíku. Dnes je brána již mnoho staletí zazděna a je před ní muslimský hřbitov.

Jsme skoro dole, téměř na samém úpatí Olivové hory. Skrz průchod ve zdi vcházíme do Getsemanské zahrady.

Jsou zde opravdu velmi staré kmeny olivovníků, ze kterých vyrůstají nové výhony. U zahrady je kostel Agonie Pána Ježíše - Chrám národů.

Uvnitř kostela v presbytáři je Skála úzkosti a krvavého potu. Zde v opuštěnosti začíná Pán Ježíš prožívat svoje utrpení za nás.

Sestoupili jsme úplně dolů z Olivové hory. Vcházíme do podzemní kaple Jidášovy zrady. Je ve skále bez oken, působí těžce. Hned vedle je pravoslavný chám Hrobu nebo Nanebevzetí Panny Marie. Zde měla být podle tradice po zesnutí na Sionu pochována Panna Maria. A apoštol Tomáš, který (opět) nebyl s ostatními učedníky při tom, chtěl, aby mu otevřeli její hrob, aby Pannu Marii mohl ještě naposled spatřit. A když hrob otevřeli, byl prázdný a rozlila se z něj libá vůně. Mezitím, co nám průvodce toto všechno říkal, se do kostela nahrnulo tolik poutníků, že už jsme se o tom, že je Mariin hrob prázdný, nemohli přesvědčit. Přesto věříme, že je Panna Maria na nebe vzata s duší i s tělem. Doufejme, že to při vzkříšení z mrtvých čeká i nás!

Přecházíme údolím potoka Cedron

a stoupáme vzhůru do Jeruzaléma. Je horko, slunce pálí. Procházíme Štěpánskou branou, která je tak úzká, že jí může stěží projet jedno auto. Přesto je doslova zacpaná auty a všemožnými dalšími dopravními prostředky z obou stran. Všichni troubí na všechny. Jen tak tak se vedle nich protáhneme v řadě pěkně za sebou.

Je něco málo po poledni a už toho máme dost. Zastavujeme a průvodce nám všem rozdává velké preclíky (asi jako dvě spojené dlouhé bagety), které pro nás nakoupil. Musíme si odpočinout a občerstvit se. Pak čteme na malém prostranství ve stínu několika stromů Janovy pašije. Když odcházíme, seběhne k nám po několika schodech malá palestinská holčička a tlumeně říká: „Dolar, dolar.“

Vcházíme na místo, kde stávala tvrz Antonia. Odtud budeme začínat křížovou cestu. Průvodce nám na plánu Jeruzaléma z Ježíšovy doby ukazuje, kudy všude Ježíše doslova vláčeli po jeho zatčení v Getsemanské zahradě: k veleknězi Kaifášovi, pak do paláce, kde sídlil římský prokurátor Pilát, odtud do paláce, kde byl na velikonoční svátky Herodes, pak znovu k Pilátovi a pak do tvrze Antonia, kde byla římská posádka a odkud vedli Ježíše na popravu. Probdělá noc, bití, výsměch, opuštěnost od všech přátel, bičování, trním korunování,... Začínáme se modlit křížovou cestu z kancionálu č. 073. Zde se pomodlíme prvních devět zastavení, zbylá zastavení se pomodlíme, až dojdeme ke chrámu Božího hrobu. Trochu mne to mrzí a nechápu, proč se nebudeme modlit jednotlivá zastavení postupně cestou.

Později pochopím proč. Protože od 14.00 otvírají kostel sv. Anny, který je nedaleko, vracíme se k němu. Je v něm vynikající akustika a naši poutníci zpívají mariánskou píseň č. 811 Jaký to nad řekou jásot a ples. Hned vedle kostela je hluboko pod úrovní terénu archeology odkrytý rybník Bethesda, u kterého Ježíš uzdravil člověka, který byl 38 let chromý. S baterkou v ruce sestupují po železných schodech až úplně dolů k vodní nádrži. Zde, nedaleko Ovčí brány, koupali kdysi ovce, které měly sloužit jako obětní zvířata v Jeruzalémském chrámu.

Vracíme se zpět k místu bývalé tvrze Antonia a vydáváme se na křížovou cestu. Jdeme uličkami Starého Města - Arabskou čtvrtí. Zastavení jsou označena na různých místech. Někde na rohu ulice, jinde v kapli, někde vcházíme dokonce do jakéhosi obchůdku se suvenýry a vcházíme úplně jinou stranou kaplí. Při východu z jednoho kostela se nemůžeme dostat ven, protože je zácpa a nějaký neschopný člověk to tam razantně řídí - kdo dovnitř a kdo ven. Až po hodné době přijde jakási řeholní sestra a prostě a jednoduše otevře obě půlky kostelních dveří a aktivní organizátor zmizí. Mezi tím nám hlavní část poutníků i s průvodcem zmizí z dohledu. Zamotáváme se do skupiny Chorvatů a jedna naše poutnice se k nim málem přidá. Ještěže je s námi bratr kapucín Jan a ví, kudy jít. Kolem je spousta lidí. Všude křik a hluk, prodáváci všemožně nabízejí své zboží a turisté se nenechají dvakrát pobízet. Už chápu, proč se nejde po cestě modlit zastavení křížové cesty.

A najednou mi dochází, že přesně tak to muselo vypadat, když těmito ulicemi vedli před dvěma tisíci lety

Pána Ježíše: „Byl den přípravy před svátky velikonočními, ...“ (J 19, 14) Hluk, křik a shon. Každý koukal, aby měl na svátky všechno včas nakoupeno anebo aby všechno prodal a dobře vydělal. Koho zajímal nějaký Ježíš Nazaretský! Jako když my dnes jezdíme před Velikonocemi nebo Vánocemi s plnými nákupními vozíky supermarketů.

Zbytek pobožnosti křížové cesty se modlíme v klidu na střeše Božího hrobu nad kaplí sv. Heleny, kde je jakási terasa, kolem které jsou umístěny malé domky etiopského kláštera. Poté se vracíme kus zpátky, protože průchod skrz klášter je dnes uzavřen, a opět, stejně jako včera vcházíme do baziliky Božího hrobu. My, kteří jsme to včera nestihli, můžeme dnes jít uctít místo ukřížování Pána Ježíše.

Je 15.00 a vystupujeme po mramorových schodech na Kalvárii. Vzpomínám si, jak nám pan profesor Karel Flossman, kterého jsme na Teologické fakultě v Českých Budějovicích měli na Starý zákon vyprávět, jak ho právě po těchto schodech vedl poslední den jeho pobytu ve Svaté zemi františkánský mnich ke slavení mše svaté. Dopředu si u františkánů

domluvil den a hodinu, ale nevěděl, na kterém místě baziliky bude mši svatou sloužit. Když prošli celým kostelem a stoupali po schodech, říkal si: „Tady už přece nic jiného není než Kalvárie a místo, kde stál Ježíšův kříž.“ Bratr františkán, který mu ochotně a pokorně nesl konvičky mu pokynul a ukázal na postranní oltář hned vedle. „A tak jsem,“ vyprávěl nám tenkrát s pohnutím P. Flossmann, „slavil svoji poslední mši svatou ve Svaté zemi na Kalvárii, na místě, kde stál Kristův kříž. Jeden z mých kostelů, které jsem dlouhá léta jako farář spravoval v Chanovicích, je právě kostel Povýše-ní svatého Kříže.“

Čekáme asi půl hodinu ve frontě. V 15.30 smíme krátce pokleknout na místě, kde stál Ježíšův kříž. Pod oltářem je zde v podlaze označen kruhový otvor, do kterého vsunují svoji ruku až do půli předloktí a prsty se dotýkám skály, kde stál kříž. Myslím na ty, kterým budeme vyprávět příběh dnešního dne, až jim budeme dávat křížky, které dnes nesu s sebou.

V 17.45 vyrážíme od chrámu Božího hrobu ke Zdi nářků - Západní zdi. Je to zbytek Jeruzalémského chrámu, který Římané v roce 70 zcela zničili a již nikdy nebyl obnoven. Procházíme opět úzkými uličkami plnými krámků a přicházíme do Židovské čtvrti, kde jsme zatím ještě nebyli. Je zde na rozdíl od jiných částí města překvapivě čisto, ulice jsou prostornější a modernější. V kavárnách s venkovními stoly sedí podle vzhledu Židé, židovské děti se vesele prohánějí kolem, malí kluci už s jarmulkami na hlavách. Na veřejích všech vstupních dveří jsou vidět mezusy - malé podlouhlé schránky, které v sobě ukrývají svitek

se základním vyznáním víry židů: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“ (Dt 6, 4-9)

Přes náměstí scházíme po schodech dolů a již stojíme před kontrolou ke Zdi nářků. Projdeme bezpečnostním rámem a musíme se opět jako u Davidova hrobu rozdělit: ženy k pravé části zdi, muži s pokrývkami na hlavě k levé části. Na velkém prostranství před Zdí nářků právě asi probíhá slavnostní vojenská přísaha. Všude kolem je plno rodinných příslušníků vojáků. Průvodce je z toho zjevně nervózní a dává nám jen 10 minut. Varuje nás, abychom hlavně nefotili vojáky. Trochu to v nás vyvolává strach, nevíme, co si o tom všem máme myslet. Jdu s bratrem kapucínem Janem, Ervínem a Pepou Jílkem ke Zdi nářků. Modlí se zde židé v typicky černých oblecích s klobouky na hlavách.

Je vidět, že s úctou a zápalom. Hledám si volné místo a stoupám si blízko bratra Jana. Stejně jako on se opírám rukama a čelem o mohutné kvádry chrámové zdi. Modlím se. V tomto chrámu se modlil i Ježíš.

Z prostranství se ozývají hlasité vojenské povely a sborově něco jako „Tak přísaháme!“ nebo „Zdar!“. Dva ortodoxní, tak patnáctiletí židovští kluci si ostentativně zacpávají uši a běží do synagogy, která přiléhá vlevo ke Zdi nářků. Ortodoxní židé totiž neuznávají stát Izrael, protože věří, že skutečná obnova Izraele nastane až s příchodem Mesiáše.

Musíme už jít. Při opouštění prostoru u Zdi nářků vidíme hlídkující patrolu třech vojáků. Bratr Jan to přes varování našeho průvodce nevydrží a anglicky za nimi zavolá, zda je možné si je vyfotit. Všichni tři vojáci se na nás okamžitě otočí a se souhlasem nám zapózují k focení i s automatickými

puškami M16. Celí překvapení mačkáme fotoaparáty a mobily.

Při návratu vidíme na jednom nároží Betléma namalovanou bílou holubici míru s olivovou ratolestí v zobáku. Holubice má přimalovanou neprůstřelnou vestu... Vyprošujte Sváté zemi pokoj.

Vojtěch Šmíd

Příště Lazarův hrob, Judská poušť, Jordán, Hora Pokušení, Jericho, Mrtvé moře, Jope, Ain Karim.

PATROCINIUM KLÁŠTERNÍHO KOSTELA

• • •

Na pátek **18. května** připadá **svátek sv. Felixe z Cantalice**, a tudíž oslava nejen patrona klášterního kostela, ale i dětí a maminek, kterým prokazoval dobrodiní. **Mše sv. budou v 8.00 a 18.00 hod..** Večerní bohoslužbu přislíbil celebrovat **P. Ryszard Potęga** z Nýrska, který má ve své správě kostel stejného zasvěcení, což budou spolu s tím naším zřejmě jediné dva kostely v republice. Hudebně liturgii doprovodí nýrská Schola sv. Tomáše. Po této mši svaté bude následovat opékání na zahradě (slavnost přebíjí púst), s vyžitím i pro děti. Dobroty k snědku jsou vítány!

srdčně zvou bratři kapucíni

MÁJOVÉ POBOŽNOSTI

• • •

Májové pobožnosti, které mají prohloubit naši důvěru k Panně Marii a uctít ji vroucí chválou, budou bývat **od neděle 6. května v klášterním kostele** každý den - **kromě čtvrtka** - a to **od 17:15 hodin**. Ve **čtvrtek** budou májové probíhat **od 17:30 na Andělíčku**.

Poutnímu místu Dobrá Voda se po létech devastace za minulého režimu dostává postupné obnovy již od roku 1995. Dnes je hojně navštěvované poutníky z Čech i Německa a to nejen z důvodu unikátního novodobého skleněného oltáře od sklářské výtvarnice Vladimíry Tesařové, ale toto místo je spojeno s poustevníkem sv. Vintřem (†9. října 1045). Ten pocházel z knížecího rodu, v mládí žil světským životem šlechticů. Pak změnil svůj dosavadní život a v Niederaltaichu se stal benediktinským mnichem. Na více místech vedl poustevnický život, a tím posledním byla Šumavský skalnatý vrch u Dobré Vody, kde zemřel a jeho ostatky byly převezeny do břevnovského kláštera v Praze.

Božím řízením se díky bratru Andělu Františkovi Homolovi OFMCap. podařilo pořídit čtyři nové zvony pro tento kostel. Jména jednotlivých zvonů podle velikosti: Panna Maria Bolestná, sv. Vintř a sv. Benedikt z Nursie určené pro poutní kostel sv. Vintře v Dobré Vodě a jeden nový zvon sv. Vintř pro kapli sv. Vintře pod vrcholem hory Březník nedaleko Dobré Vody.

Již od pátku 9. března 2018 je bylo možné vidět a zazvonit si na ně ve filiální kapli sv. Scholastiky v Rajhradcích. Od soboty 28. dubna 2018 bu-

dou tuto možnost mít i poutníci směřující na Dobrou Vodu, neboť v tento den budou nové zvony převezeny do kostela sv. Vintře na Dobré Vodě u Hartmanic. Následně budou všechny čtyři zvony při Česko – německé bohoslužbě v neděli 3. června od 13. hodin slavnostně posvěceny. Na tuto slavnost jste všichni srdečně zváni.

Protože takováto slavnostní příležitost se stává jednou za několik mnoho generací, bude navíc zvláštní příležitost v neděli 3. června 2018 dopoledne pro malé i velké, mladé i starší návštěvníky Dobré Vody připravena v Domě sv. Vintře „Tvořivá dílna“. Členky spolku Šumavské cesty, z. s. z Plzně organizují v Dobré

Vodě již od roku 2016 podobné aktivity pravidelně každou poslední sobotu v červenci a srpnu, a tak se můžete těšit na výrobu různých krásných předmětů (dárečků), které si samozřejmě budete moci odnést s sebou domů. Každý, kdo přijde v době mezi 9:30 až 12:00 h, bude vítán a může se průběžně přidat. Kdo se nebude chtít zapojit do rukodělné práce, může se jít podívat na kapličku pod Březníkem. Vycházíme v 10:00 h.

*P. Jan Kulhánec,
administrátor ŘKF Dobrá Voda.
Snímky Ing. Jiří Milek.*

KAPLE SV. ERASMA

• • •

Kaple sv. Erasma se nachází při cestě z Kašperských Hor ke hřbitovu, na jih od komunikace, severozápadně od města, cca 2,5 km od náměstí. Jde o třetí z celkem čtyř stávajících kaplí vystavěných podél cesty spojující město se hřbitovem. Stojí v mírném svahu. Jde o zděnou stavbu na mírně obdélném půdoryse s masivními zdmi. Krytina pálená – tašky, prejzy. Fasády hladké. V průčelí se nachází široký, segmentem zaklenutý vchod. V něm jsou v hloubce osazeny dřevěné dvoukřídlé dveře. Nad profilovanou římsou prostý trojúhelný štít. V bočních stranách protějškově dvě malá, na výšku obdélná okénka s mříží, zaklenutá segmentem. Interiér kaple je zaklenut valenou segmentovou klenbou, v závěru oltářní nika. Stavbu lze zařadit do 17. století, do období baroka. Kronikář E. Panni ke

kapli uvádí: „Kaple sv. Erasma, zděná, uzavřená dveřmi, ve které od doby, kdy ji dal restaurovat sklářský podnikatel Johann Lötz, se nachází obraz sv. Jana Křtitele. Kaple byla založena Ludvíkem Castalio, údržba ale připadá obci. Zde se držela druhá prosebná zastávka“. Kapli také zaznamenává „indikační skica“ z roku 1837. Vzhledem k tomu, že byl v kapli až do počátku 60 let 20. stol. vystaven kronikářem zniřovaný obraz sv. Jana Křtitele, umístěný pak z bezpečnostních důvodů do hřbitovní kaple sv.

Anny, lze předpokládat, že se skutečně jedná o kapli sv. Erasma. Rovněž údaje ve farní kronice tomuto odpovídají. Je připraven návrh na prohlášení této kaple za nemovitou kulturní památku.

Václav Pikeš

NOC V KLÁŠTERNÍM KOSTELE

• • •

○ letošní Noci kostelů (25.5.) bude klášterní kostel otevřený od 20:00-23:00, kdy chceme dát příchozím zakusit oddych v tichu a útulnosti sakrálního (posvátného) prostoru. Souběžně bude možno v klášteře shlédnout výstavu o biskupovi Josefovi Hlouchovi.

MOUŘENEC V KVĚTNU

• • •

Komentované prohlídky kostela a kostnice. V pátek 25. května od 18 do 24 hodin - **Noc kostelů** - prohlídky v 18 a 22 h, mezi prohlídkami duchovně-kulturní program. Další informace naleznete na www.pratelemourence.cz.

Květnové prohlídky:

1.5.2018 - 11.00 hod.   **5.5.2018** - 11.00 hod.   **8.5.2018** - 11.00 hod.

12.5.2018 - 11.00 hod.   **19.5.2018** - 11.00 hod.   **25.5.2018** - 18.00 a 22.00 hod.

26.5.2018 - 11.00 hod.

- Pá 4.5. - Po 7.5.** **3x24 hodin v Klášteře františkánů**
Duchovní soustředění a pouť pro starší žáky z hodin náboženství v klášteře františkánů v Plzni.
- So 12. 5.** **Rabí** - 10.00 hod. mše svatá při příležitosti setkání rodáků
- Út 15. 5.** **Slavnostní mše sv.** - 25. výročí kněžského svěcení P. Marka 18.00 hodin, kostel sv. Václava Sušice
- St 16. 5.** **poutní mše sv. Hlavňovice** -18.00 hod.
- So 19. 5.** **Vigilie Letnic** - 21.00 hod., kostel sv. Václava Sušice
- Ne 20. 5.** **poutní mše sv. Hlavňovice hlavní pouť** - 9.30 hod.
- Ne 20. 5.** **poutní mše sv. Čachrov** - 11.00 hod.
- Ne 20. 5.** **poutní mše sv. Malonice** - 16.00 hod.
- Pá 25. 5.** **Noc kostelů**
- So 26. 5.** **poutní mše sv. Zhůří** - 11.00 hod.
- So 26. 5.** od 14 hodin, **Česko-německá mše sv. na Mouřenci** za účasti rodáků. Celebruje: Mons. Adolf Pintíř. Po mši cca. od 15.30 hod. mimořádná prohlídka kaple Panny Marie Bolestné ve Vatěticích.
- Ne 27. 5.** **poutní mše sv. Kochánov** - 15.00 hod.
- Ne 3.6.** **První svaté přijímání dětí** v kostele sv. Václava v 9.00 hod.
- So 9. 6.** **Diecézní pouť** v Sušici

Vydává **Římskokatolická farnost Sušice, Bašta 54, 342 01 Sušice**

tel.: 376 523 368, e-mail: info@farnostsusice.cz

č. ú.: 821 360 329 / 0800

<http://www.farnostsusice.cz>

redaktor: Aleš Jahoda, sazba: Tomáš Jahoda

e-mail: farnolist@farnostsusice.cz

Farní list č. 17 / 2018 (161), vyšel dne 4. 5. 2018.

Uzávěrka dalšího čísla je v pátek 25. 5. 2018.